

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет прикладної математики

Кафедра прикладної математики

Звіт
до лабораторної роботи №2
із дисципліни «Програмування»
на тему
ОДНОВИМІРНІ Й ДВОВИМІРНІ МАСИВИ

Виконав:
студент групи КМ-93
Пиндиківський Т. Р.

Керівник:
асистент Дрозденко О. М.

Київ — 2020

ЗМІСТ

МЕТА РОБОТИ	3
ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ	4
ОСНОВНА ЧАСТИНА	5
ВИСНОВКИ	9
ДОДАТОК А	10
ДОДАТОК Б	18

МЕТА РОБОТИ

Вивчити базові операції для роботи з одновимірними та двовимірними масивами.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Завдання 1:

1. Дано одновимірний масив A , що складається з n елементів. Скільки значень елементів зустрічається в масиві по 3 рази?

Завдання 2:

2. Впорядкувати масив методом лінійної вставки.

Завдання 3:

3. Дано матрицю з дійсних чисел. Знайти максимальний і мінімальний елементи й суму елементів, розташованих між ними.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Завдання 1 :

Для виконання програми спочатку імпортуються наступні модулі :

- ***stdio.h*** – файл заголовку для стандартних операцій введення/виведення;
- ***time.h*** – бібліотека мови C, що містить функціонал для генерації довільних чисел;

Змінні, що використовуються під час виконання завдання:

- ***length*** (*char*) – рядкова величина, що визначає довжину масиву;
- ***length_int*** (*int*) – цілочисельна величина, що дорівнює кількості елементів масиву;
- ***number*** (*int*) - число, що прийматиме значення кожного елемента масиву;
- ***counter*** (*int*) - числове значення, що визначає кількість повторень числа у масиві;

Хід виконання завдання:

1. Вводиться значення змінної ***length***. Її введення відбувається у тілі циклу ***do-while***, де умовою виходу з циклу є отримання числового значення довжини масиву, яке не є від'ємним.
2. Відбувається конвертація значення змінної ***length*** у ***length_int***, яке вже приймає числове значення типу ***int***.
3. Користувачу пропонується вибрати один з способів заповнення масиву числовими значеннями: вручну або довільними числами автоматично.
4. За допомогою двох вкладених циклів ***for*** та змінних ***number***, ***counter*** відбувається підрахування кількості появ одного числа в масиві. Якщо це число – 3, то значення цього елемента масиву виводиться у консоль.

Завдання 2 :

Для виконання програми спочатку імпортуються наступні модулі :

- ***stdio.h*** – файл заголовку для стандартних операцій введення/виведення;
- ***time.h*** – бібліотека мови C, що містить функціонал для генерації довільних чисел;

Змінні, що використовуються під час виконання завдання:

- ***length (char)*** – рядкова величина, що визначає довжину масиву;
- ***length_int (int)*** – цілочисельна величина, що дорівнює кількості елементів масиву;
- ***i, j (int)*** – додаткові змінні для ітерування по елементах масиву;

Хід виконання завдання:

1. Вводиться значення змінної ***length***. Її введення відбувається у тілі циклу ***do-while***, де умовою виходу з циклу є отримання числового значення довжини масиву, яке не є від'ємним.
2. Відбувається конвертація значення змінної ***length*** у ***length_int***, яке вже приймає числове значення типу ***int***.
3. Користувачу пропонується вибрати один з способів заповнення масиву числовими значеннями: вручну або довільними числами автоматично.
4. Потім масив сортується методом вставки, його принцип полягає у наступному :
  - a) Запам'ятати на тимчасову змінну значення поточного елемента масиву;
  - b) Поки елементи зліва від того, що запам'ятав значення більше ніж запам'ятоване – переміщаємо їх на позицію вправо. Виходить, що попередній елемент займе місце запам'ятованого. А той, що стоїть перед попереднім – переміститься в свою чергу на місце попереднього. І так елементи будуть рухатися один за одним.
  - c) Рух елементів закінчується, якщо черговий елемент, який потрібно зрушити, виявляється за значенням менше, ніж той, що запам'ятали в тимчасову змінну на початку циклу.

- d) Цикл бере наступний елемент, і знову зрушує все, які розташовані перед ним і великі за значенням.
4. Відсортований масив виводиться у консоль.
- .

Завдання 3 :

Для виконання програми спочатку імпортуються наступні модулі :

- ***stdio.h*** – файл заголовку для стандартних операцій введення/виведення;
- ***time.h*** – бібліотека мови C, що містить функціонал для генерації довільних чисел;

Змінні, що використовуються під час виконання завдання:

- ***rows_str[100]*** (*str*) – рядкова величина, що визначає кількість рядків матриці;
- ***cols_str[100]*** (*str*) – рядкова величина, що визначає кількість стовпців матриці;
- ***choice_str[100]*** (*str*) – рядкова величина, що визначає режим заповнення матриці числовими значеннями;
- ***rows_int*** (*int*) – числова величина, що визначає кількість рядків матриці;
- ***cols_int*** (*int*) – цілочисельна величина, що визначає кількість стовпців;
- ***choice_int*** (*int*) – цілочисельне значення, що дорівнює режиму заповнення матриці числами;
- ***max_value*** (*float*) – число, що визначає значення найбільшого елемента матриці;
- ***min_value*** (*float*) – число, що визначає значення найменшого елемента матриці;
- ***array*** (*float*) – матриця із чисел.

Хід виконання завдання:

1. Вводиться значення змінної *rows_str*. Її введення відбувається у тілі циклу *do-while*, де умовою виходу з циклу є отримання числового значення довжини масиву, яке не є від'ємним.
2. Відбувається конвертація значення змінної *rows_str* у *rows_int*, яке вже приймає числове значення типу *int*.
3. Вводиться значення змінної *cols_str*. Її введення відбувається у тілі циклу *do-while*, де умовою виходу з циклу є отримання числового значення довжини масиву, яке не є від'ємним.
4. Відбувається конвертація значення змінної *cols_str* у *cols_int*, яке вже приймає числове значення типу *int*.
5. Встановивши мінімальним та максимальним значення першого елемента матриці, відбувається проходження по кожному елементу матриці за допомогою двох вкладених циклів *for*. Якщо на певному етапі значення поточного елемента менше за мінімальне, то мінімальним стає значення поточного елемента. Аналогічно знаходиться максимальне значення елементів матриці. Посилання на адреси мінімального та максимального елементів зберігаються у відповідних вказівниках.
6. Вибравши «меншу» адресу з двох, що посилаються на мінімальний та максимальний елементи, відбувається ітерація по елементах масиву, поки не буде досягнуто значення іншого елемента. Відповідно, всі значення, що лежать між двома вказівниками, сумуються і виводяться в консоль.

ВИСНОВКИ

На цій лабораторній роботі було вивчено базові операції для роботи з одновимірними та двовимірними масивами.

ДОДАТОК А

1. Програмна реалізація задачі №1

```
#include<stdio.h>
#include<time.h>
//#include"isnumber.h"
void program1 ()
{

    srand(time(0));

    char length[100];
    int length_int, i, j;
    do
    {

        printf("\n\nEnter the length of array of numbers : ");
        gets(length);

        } while ((!isintnumber(length)) || (isintnumber(length) &&
!ispositivenumber(length)));

        length_int=atoi(length);
        float array[length_int];

        char choice_str[100];

        do
        {
            printf("\n\nPress 1 - to fill array manually, 2 - to fill with
random numbers : ");
            gets(choice_str);

            } while ((!isintnumber(choice_str)) || (isintnumber(choice_str) &&
!ispositivenumber(choice_str)) || (ispositivenumber(choice_str) && ((atoi(choic
e_str)<1) || (atoi(choice_str)>2)))));

        int choice_int;

        choice_int=atoi(choice_str);
        char number_chr[100];
        switch(choice_int)
        {
            case 2:
            {
                printf("\n\nArray with random numbers :\n\n");
                for (i=0; i<length_int; i++)
                {

                    array[i]= rand () % length_int;
                    printf("%.0f\t", array[i]);

                }
                break;
            }
            case 1:
            {
                for (i=0; i<length_int; i++)
                {
                    do
                    {
```

```

                                printf("\n\nEnter the value of %d element of
array : ", i+1);
                                scanf("%s", &number_chr);
                                } while(!isnumber(number_chr));
                                array[i]=atof(number_chr);
                                }
                                printf("\n\nArray with manually entered numbers :\n\n");
                                for (i=0; i<length_int; i++)
                                    printf("%.0f\t", array[i]);
                                break;
                            }
    }

    int number=0,    counter=0;

    int existence[length_int];
    for(i=0; i<length_int;i++)
        existence[i]=0;

    int k=0, f=0, counter1=0;
    for(i=0; i<length_int;i++)
    {
        counter1=0;
        counter=0;
        number=array[i];

        for(j=i;j<length_int;j++)
        {
            if((existence[j]==0)&&(array[j]==number))
                counter++;
            if(array[j]==number)
                counter1++;
        }

        for(f=0;f<length_int;f++)
        {
            if(array[i]==array[f])
                existence[f]=1;
        }

        if(counter==3)
            printf("\n\nNumber %d meets in array 3 times.", number);
    }
}

```

```

Press the number of task you want to test ( 1 - 3 ) : 1

Task 1 : Print out the elements that occur only 3 times in array .

Enter the length of array of numbers : 30

Press 1 - to fill array manually, 2 - to fill with random numbers : 2

Array with random numbers :
16      27      15      14      26      13      0      19      0      9      14      26      29      9      4
      3      14      10      5      13      18      12      10      19      6      12      3      12      24
      20

Number 14 meets in array 3 times.
Number 12 meets in array 3 times.

```

Рис.1 – Тестування завдання №1

2. Програмна реалізація задачі №2

```

#include<stdio.h>
#include<time.h>
//#include"isnumber.h"

void program2 ()
{
    srand(time(0));

    char length[100];
    int length_int, i, j;

    do
    {

        printf("\n\nEnter the length of array of numbers : ");
        gets(length);

        } while ((!isintnumber(length)) || (isintnumber(length) &&
!ispositivenumber(length)));

        length_int=atoi(length);
        float array[length_int];

        char choice_str[100];

        do
        {
            printf("\n\nPress 1 - to fill array manually, 2 - to fill with
random numbers : ");
            gets(choice_str);

            } while ((!isintnumber(choice_str)) || (isintnumber(choice_str) &&
!ispositivenumber(choice_str)) || (ispositivenumber(choice_str) && ((atoi(choic
e_str)<1) || (atoi(choice_str)>2)))));

        int choice_int, c;

```

```

choice_int=atoi(choice_str);
char number_chr[100];
switch(choice_int)
{
    case 2:
    {
        printf("\n\nArray with random numbers :\n\n");
        for (i=0; i<length_int; i++)
        {
            array[i]= rand () % length_int;
            printf("%.0f\t", array[i]);
        }
        break;
    }
    case 1:
    {
        for (i=0; i<length_int; i++)
        {
            do
            {
                printf("\n\nEnter the value of %d element of
array : ", i+1);
                scanf("%s", &number_chr);
            } while(!isnumber(number_chr));
            array[i]=atof(number_chr);
        }
        printf("\n\nArray with manually entered numbers :\n\n");
        for (i=0; i<length_int; i++)
            printf("%.0f\t", array[i]);
        break;
    }
}

for(i=1;i<length_int;i++)
{
    for(j=i;j>0;j--)
    {
        if(array[j]<array[j-1])
        {
            c=array[j-1];
            array[j-1]=array[j];
            array[j]=c;
        }
    }
}

printf("\n\nSorted array: \n\n");
for (i=0; i<length_int; i++)
    printf("%.0f\t", array[i]);
}

```

```

Task 2 : Sort array using selection sort.

Enter the length of array of numbers : 10

Press 1 - to fill array manually, 2 - to fill with random numbers : 2

Array with random numbers :

5      3      0      5      4      1      5      0      7      7

Sorted array:

0      0      1      3      4      5      5      5      7      7

If you want to continue testing program, press c button ... █

```

Рис.2 – Тестування завдання №2

3. Програмна реалізація задачі №3

```

#include<stdio.h>
#include<time.h>
//#include"isnumber.h"
void program3 ()
{

    srand(time(0));

    char rows_str[100], cols_str[100];
    int rows_int, cols_int, i, j;
    do
    {

        printf("\n\nEnter the number of rows in a 2d array : ");
        gets(rows_str);

        } while ((!isintnumber(rows_str)) || (isintnumber(rows_str) &&
!ispositivenumber(rows_str)));

    do
    {

        printf("\n\nEnter the number of columns in a 2d array : ");
        gets(cols_str);

        } while ((!isintnumber(cols_str)) || (isintnumber(cols_str) &&
!ispositivenumber(cols_str)));

    rows_int=atoi(rows_str);
    cols_int=atoi(cols_str);

    float array[rows_int][cols_int];

    char choice_str[100];

    do

```

```

{
    printf("\n\nPress 1 - to fill array manually, 2 - to fill with
random numbers : ");
    gets(choice_str);

    } while ((!isintnumber(choice_str)) || (isintnumber(choice_str)    &&
!ispositivenumber(choice_str)) || (ispositivenumber(choice_str) && ((atoi(choic
e_str)<1) || (atoi(choice_str)>2)))));

    int choice_int;
    choice_int=atoi(choice_str);

    char number_chr[100];

    for (i=0; i<rows_int; i++)
        for (j=0; j<cols_int; j++)
            array[i][j]=0;

    int f, k;
    bool result=true;

    switch(choice_int)
    {
        case 1:
        {
            for (i=0; i<rows_int; i++)
            {
                for (j=0; j<cols_int; j++)
                {
                    do
                    {
                        printf("\n\nEnter the value of element of
array, placed in %d row and %d column : ", i, j);
                        gets(number_chr);

                        } while(!isnumber(number_chr));
                        array[i][j]=atof(number_chr);
                    }
                }
            printf("\n\nArray with manually entered numbers :\n");
            for (i=0; i<rows_int; i++)
            {
                printf("\n");
                for (j=0; j<cols_int; j++)
                    printf(" %.2f ", array[i][j]);
                printf("\n");
            }
            break;
        }

        case 2:
        {
            printf("\n\nArray with random numbers :\n");
            for (i=0; i<rows_int; i++)
            {
                printf("\n");
                for (j=0; j<cols_int; j++)
                {
                    do
                    {

```

```

        array[i][j]=          rand          ()          %
(rows_int*cols_int);

        result=true;

        for (k=0; k<i; k++)
        {
            for (f=0; f<cols_int; f++)
            {
                if(array[i][j]==array[k][f])
                {
                    result=false;
                    break;
                }
            }

            if(result==false)
                break;
        }

        for(f=0;f<j;f++)
        {
            if(array[i][j]==array[i][f])
            {
                result&=false;
                break;
            }
        }

        } while(!result);
        printf(" %.2f ", array[i][j]);
    }
    printf("\n");
}
break;
}

float *pointer, *pointer_min, *pointer_max, min_value=array[0][0],
max_value=array[0][0];
pointer=&array[0][0];
float positions[2][2];

for(i=0;i<rows_int*cols_int;pointer++, i++)
{
    if(*pointer<=min_value)
    {
        min_value=*pointer;
        pointer_min=pointer;
    }
    if(*pointer>=max_value)
    {
        max_value=*pointer;
        pointer_max=pointer;
    }
}

printf("\n\nMax value is %.2f .", max_value);
printf("\n\nMin value is %.2f .", min_value);

float sum=0;

```



```

    if(!(pointer_min+1==pointer_max || pointer_max+1==pointer_min))
    {
        if(pointer_min<pointer_max)
        {
            for(pointer=pointer_min, sum=0;
(pointer+1)<pointer_max;sum+=*++pointer /*printf("\nSum   =   %f",   sum),
printf("\nPointer = %p", pointer)*/, pointer++*/);
        }

        if(pointer_min>pointer_max)
        {
            for(pointer=pointer_max, sum=0; (pointer+1)<pointer_min;
sum+=*++pointer/*, printf("\nSum = %f", sum), printf("\nPointer = %p",
pointer)*/, pointer++*/);
        }
    }
    if(sum==0)
        printf("\n\nMin and max values are placed next to each other in
the array.");
    else
        printf("\n\nSum of numbers between min ( %.2f ) and max ( %.2f )
values is : %.2f", min_value, max_value, sum);
}

```

Task 3 : Find min and max values of an array and sum of numbers between min and max values.

Enter the number of rows in a 2d array : 5

Enter the number of columns in a 2d array : 5

Press 1 - to fill array manually, 2 - to fill with random numbers : 2

Array with random numbers :

```

7.00  22.00  20.00  24.00  19.00
23.00  1.00  17.00  4.00  0.00
13.00  8.00  9.00  16.00  2.00
12.00  11.00  3.00  14.00  18.00
21.00  6.00  15.00  10.00  5.00

```

Max value is 24.00 .

Min value is 0.00 .

Sum of numbers between min (0.00) and max (24.00) values is : 64.00

If you want to continue testing program, press c button ... ☐

Рис.3 – Тестування завдання №3

ДОДАТОК Б

Відповіді на запитання:

1. Які способи опису масивів застосовують у С?

Для оголошення масиву використовують такий синтаксис: $\langle \text{тип даних} \rangle$
 $\langle \text{ім'я масиву} \rangle [\text{число елементів}];$

2. Із чого починається індекс?

Нумерація індексів відбувається з нуля.

3. Ініціалізація одновимірного масиву.

```
int powers[4] = { 1, 2, 4, 6 };  
int array_int[100];
```

4. Звернення до елемента масиву за допомогою посилання.

Якщо pa — посилання, то його можна використовувати з індексом: $\text{pa}[i]$
ідентично $*(\text{pa} + i)$

5. Отримання адреси й значення елемента багатовимірного масиву.

$\&\text{array}[i] \sim (\text{pointer} + i)$ — адреса елемента
 $\text{array}[i] \sim *(\text{pointer} + i)$ — значення елемента

6. Посилання та масиви.

Будь-яку дію, яка досягається індексуванням масиву, можна виконати й за допомогою посилань. Варіант із посиланнями буде швидший, але він важчий для розуміння, принаймні, для початківців.

7. Як отримати доступ до елемента багатовимірного масиву?

Якщо вміст pa вказує на окремий елемент масиву a , то за визначенням $\text{pa} + 1$ вказує на наступний елемент, $\text{pa} - i$ — на i -й елемент перед pa , $\text{pa} + i$ — на i -й елемент після pa . Таким чином, якщо pa вказує на $\text{a}[0]$, то $*(\text{pa} + 1)$ відповідає вмісту $\text{a}[1]$, $\text{pa} + i$ є адресою $\text{a}[i]$, а $*(\text{pa} + i)$ — вмістом $\text{a}[i]$.